

Public Hearing for 26 District Level Sand Spots, Parbhani District, Maharashtra

3. वाळूच्या ठिकाणांची यादी

अ.क्र	वाळूघाटाचे नांव	तालुका	नदीचे नाव	गट क्र.	क्षेत्र (हेक्टर)	क्षेत्रफळ मिटरमध्ये (लांबी x रुंदी x खोली)					लिलावासाठी उपलब्ध वाळूसाठा (ब्रास)	GSDA अभिप्राय	ग्रामसभा ठराव	लिलावासाठी योग्य वाळूघाट होय/नाही	अपसेट प्राईस
						लांबी	x	रुंदी	x	खोली					
1	नांदगाव खुर्द	परभणी	पुर्णा	362, 363, 368, 370, 371, 372	2.28	570	x	40	x	0.50	4028	योग्य	होकार	होय	2416800
2	राजुरा	मानवत	दुधना	1,2	1.28	800	x	16	x	0.50	2261	योग्य	होकार	होय	1356600
3	मोरेगाव	सेलू	दुधना	1,76,177	1.00	500	x	20	x	0.30	1060	योग्य	होकार	होय	636000
4	खुपसा	सेलू	दुधना	87,89,11,4,17	1.00	500	x	20	x	0.25	883	योग्य	होकार	होय	529800
5	शिराळा	सेलू	दुधना	9,10,12,13,14,15,16	1.00	500	x	20	x	0.35	1237	योग्य	होकार	होय	742200
6	पिंपरी खुर्द	सेलू	दुधना	7,6,5,4,3,2,130,129,126,125,124,123	1.00	500	x	20	x	0.35	1237	योग्य	होकार	होय	742200
7	आबेगाव दिगर	सेलू	दुधना	83,84,87,88,89	1.50	500	x	30	x	0.25	1325	योग्य	होकार	होय	795000
8	डिग्रस बु.	सेलू	दुधना	1,2,3,4,5,10,15	1.00	500	x	20	x	0.25	883	योग्य	होकार	होय	529800
9	मैराळसावंगी	गंगाखेड	गोदावरी	30,32,34,35,37,38,40,41,49,50, 51,52,53,54,55,58	3.50	1000	x	35	x	0.40	4947	योग्य	होकार	होय	2968200
10	सातेगाव	पुर्णा	गोदावरी	48,55,54,53,52,51	1.70	340	x	50	x	0.50	3004	योग्य	होकार	होय	1802400
11	माटेगाव	पुर्णा	पुर्णा	2,09,21,02,13,218	2.10	700	x	30	x	0.50	3710	योग्य	होकार	होय	2226000
12	मोहळा	सोनपेठ	गोदावरी	16,17,9,19,20,23,2,3,4,5,6	3.00	750	x	40	x	0.75	7951	योग्य	होकार	होय	4770600
13	गोळेगाव	सोनपेठ	गोदावरी	1,2,3,6,7,8,9,10,11,13,14,15,49	4.00	500	x	80	x	0.75	10601	योग्य	होकार	होय	6360600

Public Hearing for 26 District Level Sand Spots, Parbhani District, Maharashtra

14	थडीपिपळगाव	सोनपेठ	गोदावरी	1,6,15,17,18,19,131,132,133,134,135,136,137,129,130,126,158,141,140,146	4.50	500	x	90	x	0.50	7951	योग्य	होकार	होय	4770600
15	लासीना	सोनपेठ	गोदावरी	260,262,263,264,270,271,276,274,278,279,300,1,2,5,6,7,8,13,15,37,51,52,54	2.85	950	x	30	x	0.50	5035	योग्य	होकार	होय	3021000
16	भोगाव	पालम	गोदावरी	59,60,63,64,65,66,69,72	2.50	500	x	50	x	0.40	3534	योग्य	होकार	होय	2120400
17	बरबडी	पालम	गोदावरी	3,4,5	1.05	350	x	30	x	0.50	1855	योग्य	होकार	होय	1113000
18	सावंगीथडी	पालम	गोदावरी	22,1,2,7,8	2.10	700	x	30	x	0.50	3710	योग्य	होकार	होय	2226000
19	गुंज	पालम	गोदावरी	44,45,50,51,52,1,9,10,11,19,27,28	4.00	800	x	50	x	0.75	10600	योग्य	होकार	होय	6360000
20	पिपळगाव(मु)	पालम	गोदावरी	94,95,98,1,2,June Gavthan	2.40	480	x	50	x	0.40	3392	योग्य	होकार	होय	2035200
21	दुटका	पालम	गोदावरी	1,2,3,5,6,7,10,11,12,16,17,31,32,35,36	4.00	800	x	50	x	0.50	7067	योग्य	होकार	होय	4240200
22	सावळी बु.	जितुर	पुर्णा	62,63,64,70,71,97	1.00	200	x	50	x	0.50	1766	योग्य	होकार	होय	1059600
23	निलज	जितुर	पुर्णा	16,18,20,22,25,26	1.00	200	x	50	x	0.75	2650	योग्य	होकार	होय	1590000
24	गणेशनगर	जितुर	पुर्णा	6,47,48,49,50,51,1	1.00	200	x	50	x	0.50	1766	योग्य	होकार	होय	1059600
25	वझर बु.	जितुर	पुर्णा	466, 467, 468, 469, 470, 475, 476, 477, 480	1.25	250	x	50	x	0.50	2208	योग्य	होकार	होय	1324800
26	पिपळगाव गायके	जितुर	दुधना	300, 301,302, 303, 304, 313, 315,316	1.10	440	x	25	x	0.50	1943	योग्य	होकार	होय	1165800

Public Hearing for 26 District Level Sand Spots, Parbhani District, Maharashtra

4. खाणकाम पद्धती:-

1. उत्खननाची पद्धत:- ड्रिलिंग आणि ब्लास्टिंग पद्धतीचा वापर न करता वाळू घाटातून वाळूचे उत्खनन करण्यात येईल. फक्त कुदळ, फावडी, घमेले यासारख्या साधनांचा वापर करून मंजूरानंदारे कोरडया नदी पात्रातून वाळूचे उत्खनन करण्यात येईल.

➤ रेती घाटातील रेतीचा अंदाज घेण्यासाठी खालील प्रक्रिया अवलंबली जाते:

- रेती घाटाचे सीमांकन आणि बेंचमार्किंग 10m x 10m मिनिटांच्या अंतरानुसार केले जाते.
- प्रत्येक ग्रीडमधील वाळूची खोली शोधण्यासाठी ऑजर ड्रिलरचा वापर केला जातो.
- 10mx10m ग्रीडपॉटर्न वापरून रेती घाटातील छिद्रे तयार करण्यासाठी ऑजर ड्रिलरचा वापर केला जातो.
- मापन टेप वापरून छिद्रांची खोली मोजली जाते.
- सर्व रीडिंग्सची सरासरी काढल्यानंतर रेतीची गहराई आणि घाटाची गणना केली गेली.

2. आवश्यक यंत्रसामग्री/उपकरणे: हुकुम, घमेला, ट्रॅक्टर विथट्रॉली.

3. वाहतूक: ट्रॅक्टर ट्रॉलीद्वारे वाळूच्या ठिकाणापासून स्टॉकयार्ड आणि ग्राहकांपर्यंत.

4. पुनर्संचय: मान्सून नंतर आपोआप भरून काढले जाईल. वृक्षारोपण नदीकाठावर आणि वाहतूक रस्त्यालगत केले जाईल.

5. पर्यावरण व्यवस्थापन योजना:-

i. वायू प्रदूषण नियंत्रण उपाय:-

- वाळू वाहतुकीसाठी वापरल्या जाणाऱ्या कच्च्या रोडवर वेळोवेळी पाणी शिंपडले जाईल.
- ट्रॅक्टर ट्रॉली व ट्रकवर ताडपत्री अच्छादुनच वाळूची वाहतुक टप्पा- टप्पाने केली जाते.
- वाहतुकीदरम्यान वाळूची गळती होणार नाही याची पुरेपुर काळजी घेण्यात येईल.
- नदीकाठी व वाळूच्या जागे जवळीत मोकळ्या जागेवर वृक्षारोपण केले जाईल.

ii. ध्वनी नियंत्रण उपाय:-

- उत्खनन व वाळू वाहतुक केवळ दिवसा केली जाईल.
- अल्प प्रमाणात ध्वनीप्रदूषण अपेक्षित असेल.
- गाडयांचा आवाज कमी करण्यासाठी वाळू वाहतुक करणाऱ्या वाहनांची नियमित देखभाल केली जाईल.
- वाळू वाहतुक वाहनांच्या गती नियंत्रीत केल्या जातील.

iii. जल प्रदूषण नियंत्रण उपाय:-

- वाळू उत्खनन केवळ कोरडया नदीच्या पात्रातूनच केले जाईल.

Public Hearing for 26 District Level Sand Spots, Parbhani District, Maharashtra

- उत्खनन केलेल्या खड्याची खोली नदीच्या पाण्याच्या पातळीपेक्षा वर ठेवली जाईल.
- नदीचा प्रवाह कृतीमरित्या वळविला जाणार नाहीत.
- नदी पात्रातज वाहने धुण्यास मनाई राहिल.
- उत्खननातुन कोणत्याही सांडपाण्याचा प्रवाह तयार होणार नाही.
- कामगारांसाठी फिरते शौचालयांची व्यवस्था राहिल.
- पावसाळ्यात आणि पुरात उत्खनन टाळण्यात येईल. जेणे करुन नविन वाळूचा थर जमा होण्यास मदत होईल.

iv.जमीन पर्यावरण:-

- कोरडया नदीच्या पात्रात वाळू उत्खननामुळे तात्पुरते खड्डे तयार होतील, जे पावसाळ्यात पुन्हा भरुन येतील.
- नदीच्या रुंदीच्या तीन मीटर किंवा रुंदीच्या 1/10 व्या जागेचे सुरक्षा अंतर नदीच्या काठापासुन (as per "Sustainable sand mining guidelines") सोडले जाईल.
- पॉलिथीन पिशवी, जुट पिशवी इत्यादी कचरा नदीच्या पात्रात राहु/सांडण्याची परवानगी राहणार नाही.
- उत्खननास दिलेल्या परवानगी पेक्षा जास्त उत्खनन होणार नाही.
- नदीकाठी आणि जवळपास मोकळ्या जागेवर वृक्षारोपण केले जाईल.

v. हरित पट्टा निर्माण योजना:-

ग्रीनबेल्टचे स्थान	पट्ट्याच्या दोन्ही बाजूंच्या नदीकाठच्या बाहेरील बाऊंड्री व रोड कडेला
लागवड होणारी झाडे	हेक्टरी 500 रोपे
रोपांमधील अंतर	3 मीटर ग्रिड मध्यांतर
प्रजाती निवड	चांगल्या प्रजातींची शिफारस केली जाईल.

Public Hearing for 26 District Level Sand Spots, Parbhani District, Maharashtra

वृक्षारोपणासाठी चांगल्या प्रजातींची शिफारस

वृक्षाच्या जातीचे नाव	स्थानिक नाव	महत्व
आझादिरक्ता इंडिका	कडुलिंब	कडुलिंबाचे तेल आणि कडुलिंबाचे पदार्थ
टेक्टोना ग्रॅंडिस	टीक	बॅक्टेरियाच्या वाढीस प्रतिबंध करणारा पदार्थ, प्रतिजैविक, अँटी अल्सर
फिकस रिलिओसिया	पिंपळ	औषधी उपयोगी फळे
बांबूसा वल्गारिस	बांबू	अँथेलमिंटिक अँटी-इंफ्लेमेटरी, अँस्ट्रिजंट प्रॉपर्टीज
मधुका लाफगिफोलिया	महू	उत्तेजक आणि खोकला आराम म्हणून कार्य करते

6.व्यावसायिक आरोग्य सुरक्षा व्यवस्थापन:-

- खाण चालकांना वैयक्तिक संरक्षणात्मक उपकरणे प्रदान केली जातील.
- कान,डोळा आणि हाताचे संरक्षणाची साधने या व्यतिरिक्त सुरक्षा हेल्मेट आणि पादत्राणे दिली जातील.
- कामगारांसाठी डस्ट मास्क देण्यात येईल.
- खाण कामगारांसाठी पिण्याच्या पाण्यासाठी सोय करून देण्यात येईल.
- खाण साईटवर प्रथमोपचार किट प्रदान केले जाईल.

7.निष्कर्ष:-

- परभणी जिल्ह्यातील परभणी, मानवत, सेलू, गंगाखेड, पुर्णा, सोनपेठ, पालम व जितुर या तालुक्यातील २६ वाळूघाटांचे उत्खनन क्षेत्र हे 5 हेक्टर पेक्षा कमी आहे. त्यामुळेवाळूघाट हे , MoEF आणि CC मार्गदर्शक तत्वांनुसार B2 श्रेणी अंतर्गत येतात.
- उत्खननाच्या कमी प्रमाणामुळे पर्यावरणावर परिणाम होण्याची शक्यता नाही आणि त्यामुळे हे जवळपासच्या गावाच्या फायद्याचे ठरेल.
- उत्खननाच्या छोट्या प्रमाणामुळे वाळूघाटांचा पर्यावरणावर लक्षणीय परिणाम होण्याची शक्यता नाही आणि ते जवळपासच्या समुदायासाठी फायदेशीर ठरतील.
- प्रस्तावित प्रकल्पामुळे स्थानिक रहिवाशांना अप्रत्यक्ष रोजगाराच्या संधी उपलब्ध होतील.
- प्रस्तावित प्रकल्प सामाजिक पायाभूत सुविधा आणि क्षेत्राच्या सर्वांगीण विकासासाठी देखील सकारात्मक योगदान देईल.
- हवा, पाणी, ध्वनी, माती, घनकचरा व्यवस्थापन इत्यादी सर्व पर्यावरणीय समस्या MoEF आणि CC मार्गदर्शक तत्वांनुसार हाताळल्या जातील.